

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z protestu E. J.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 19 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

E. J. (dalej: „Skarżący”) wniósł 25 października 2023 r. do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r., domagając się ich unieważnienia z powodu przestępstw przeciwko wyborom wymienionych w Rozdziale XXXI Kodeksu Karnego, art. 248 k.k., a także naruszenia prawa wyborczego określonego w Kodeksie Wyborczym oraz w wytycznych dla OKW zawartych w Uchwale PKW Nr 211/2023 dotyczących ustalania i publikacji wyników głosowania. Jak wskazał Skarżący, „mimo upływu dziesięciu dni od dnia wyborów (15 października 2023 r.), PKW nie upubliczniła do tej pory skanów protokołów

Obwodowych Komisji Wyborczych”. Zdaniem Skarżącego „wyniki opublikowane w formie zapisu cyfrowego bez potwierdzenia ich prawdziwości za pomocą skanów protokołów 31 497 Obwodowych Komisji Wyborczych podpisanych przez członków tych komisji nie dają logicznych i prawnych podstaw do bezwarunkowej akceptacji wyników opublikowanych przez PKW”. Jak dalej wskazał, „zaistniały stan rzeczy łamie wymóg wyborczej transparentności i budzi usprawiedliwione podejrzenia co do możliwości sfałszowania wyników wyborów”. Skarżący dodał jeszcze, że „obecna sytuacja łamie zasady obowiązujące w czasie wyborów do Sejmu i Senatu w roku 2019, kiedy to PKW wygenerowała skany raportów komisji obwodowych już 14 listopada 2019 r., czyli dzień po wyborach”.

Prokurator Generalny w swoim stanowisku z 1 grudnia 2023 r. wyraził pogląd, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu.

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: „PKW”) pismem z 20 listopada 2023 r. wyraziła opinię, że wniesiony protest powinien zostać pozostawiony bez rozpoznania. W przypadku rozpoznania protestu, w ocenie PKW, przedstawione w nim zarzuty powinny zostać uznane za bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy pozostawiono bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 241 § 1 k.wyb. protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Stosownie do brzmienia art. 241 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń ustawy o referendum

ogólnokrajowym lub Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23; z 14 listopada 2023 r., I NSWR 46/23; z 30 października 2019 r., I NSW 117/19; z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

Z kolei w świetle art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Podkreślić należy, że Sąd Najwyższy uchwałą z 25 października 2023 r., I NZP 8/23, której nadano moc zasady prawnej, jednoznacznie stwierdził, że „w postępowaniach zainicjowanych protestami przeciwko ważności wyborów: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277, ze zm.), a także w postępowaniu zainicjowanym protestem przeciwko ważności referendum, o którym mowa w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851, ze zm.), nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1550, ze zm.)”. W sprawach dotyczących protestów wyborczych nie wzywa się zatem skarżących do uzupełnienia braku formalnego pisma.

W ocenianym proteście nie sformułowano zarzutów dotyczących naruszenia własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu wnoszącego protest. Podkreślić także należy, że w analizowanym proteście nie wskazano w zasadzie żadnych zarzutów dotyczących przebiegu głosowania lub ustalenia wyników głosowania, a jedynie dotyczące sposobu publikacji wyników. Przy czym dodać trzeba, że podniesione przez Skarżącego zarzuty nie znajdują uprawdopodobnienia w wyjaśnieniach Państwowej Komisji Wyborczej z których wynika jednoznacznie,

że skany protokołów głosowania z obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu RP i Senatu RP oraz referendum ogólnokrajowego przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. zostały udostępnione na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 6 listopada 2023 r. Natomiast skany protokołów głosowania z Obwodowych Komisji Wyborczych w wyborach do Sejmu RP i Senatu RP przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r. zostały udostępnione na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 4 listopada 2019 r.

Nie można zapominać, że Sąd Najwyższy nie jest upoważniony ani do inicjowania postępowania protestowego z urzędu, ani do formułowania za protestującego zarzutów, ani wreszcie do wskazywania dowodów, na których protestujący opiera swoje zarzuty. Wniesiony protest obarczony jest zatem brakiem formalnym, który nie podlega konwalidacji w niniejszym postępowaniu.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 243 § 1 zd.1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

(r.g.)

[ał]